

## Monument: IJmuiden, Raadhuis

<b>REGISTER</b>	
<i>Monumentnummer</i>	
<i>Identificatienummer Basisregistratie</i>	0453100000041112
<i>Provincie</i>	Noord-Holland
<i>Gemeente</i>	Velsen
<i>Plaats</i>	IJmuiden
<i>Straat/huisnummer</i>	Plein 1945
<i>Postcode</i>	
<i>Kadastrale aanduiding</i>	IJmuiden M 9547
<i>Datum inschrijving in register beschermde monumenten</i>	
<i>Datum, deel en nummer van inschrijving in openbare registers</i>	
<i>Aanduiding of korte omschrijving</i>	Raadhuis
<i>Complexonderdeel van complex [naam of complexnummer]</i>	

<b>KENNIS: WAARDERING</b>	
<i>I Cultuurhistorische waarde: belang van het object/complex</i>	
1. als bijzondere uitdrukking van (een) culturele, sociaal-economische en/of bestuurlijke/beleidsmatige en/of geestelijke ontwikkeling(en);	Het raadhuis is van waarde als voorbeeld van de bestuurlijke ontwikkeling van radhuizen waarbij gebouwen voor een bestuurlijke functie gebouwd werden die enerzijds representatieve en anderzijds administratieve vertrekken huisvesten.
2. als bijzondere uitdrukking van (een) geografische, landschappelijke en/of historisch-ruimtelijke ontwikkeling;	Het raadhuis is van betekenis als onderdeel van het stedenbouwkundig plan voor de wederopbouw van IJmuiden dat in de oorlog verwoest was.
3. als bijzondere uitdrukking van (een) technische en/of typologische ontwikkeling(en);	
4. wegens innovatieve waarde of pionierskarakter;	
5. wegens bijzondere herinneringswaarde.	
<i>II Architectuur- en kunsthistorische waarde: (bijzonder) belang van het object/complex</i>	
1. voor de geschiedenis van de architectuur en/of bouwtechniek;	Het raadhuis is van belang als voorbeeld van de ontwikkeling van de architectuur van radhuizen. Enerzijds is het raadhuis van IJmuiden modern door de duidelijke scheiding van de representatieve en de administratieve functies. Anderzijds is in het ontwerp nog duidelijk het traditionele uitgangspunt dat het raadhuis het voornaamste gebouw van de stad moet zijn zichtbaar, wat tot uiting komt in onder andere de dominante toren en de plaatsing van het raadhuis aan de pleinzijde op een bordes.
2. voor het oeuvre van een bouwmeester, architect, ingenieur of kunstenaar;	Het raadhuis is het laatste grote meesterwerk van architect Dudok. Het raadhuis speelde een belangrijke rol in het stedenbouwkundig ontwerp van IJmuiden dat tevens van de hand van Dudok was.
3. wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;	Het raadhuis is opgebouwd uit vier afzonderlijke vleugels met een modern, zakelijke uitstraling en een dominante toren die door hun vormgeving samen een harmonisch, representatief geheel vormen.

4. wegens het bijzondere materiaalgebruik, de ornamentiek en/of monumentale kunst;	Het raadhuis is van belang vanwege de toepassing van rijke materialen zoals wit marmer, zwart graniet en goudkleurig mozaïek. Deze materialen zijn op een zeer zorgvuldige wijze toegepast.
5. wegens de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur(onderdelen).	Door de onderscheidende vormgeving van de west- en de zuidvleugel met de representatieve vertrekken enerzijds en de oost- en de noordvleugel voor de administratieve functies is de interne indeling van het gebouw aan de buitenzijde duidelijk afleesbaar.
<i>III Situationele en ensemblewaarde</i>	
1. betekenis van het object als essentieel (cultuurhistorisch, functioneel en/of architectuurhistorisch en visueel) onderdeel van een complex;	
2. a. bijzondere, beeldbepalende betekenis van het object voor het aanzien van zijn omgeving; b. bijzondere betekenis van het complex voor het aanzien van zijn omgeving, wijk, stad of streek;	Vanwege de bijzondere beeldbepalende betekenis voor het aanzien van het centrum van IJmuiden.
3. a. bijzondere betekenis van het complex wegens de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing in relatie tot de onderlinge historisch-ruimtelijke context en in relatie tot de daarbij behorende groenvoorzieningen, wegen, wateren, bodemgesteldheid en/of archeologie; b. bijzondere betekenis van het object wegens de wijze van verkaveling/inrichting/voorzieningen.	Het raadhuis speelde een centrale rol in het stedenbouwkundig ontwerp van het nieuw op te bouwen IJmuiden. Door de prominente ligging in de as van de toegang tot IJmuiden en tevens aan het belangrijkste plein van IJmuiden is het raadhuis een belangrijk landmark.
<i>IV Gaafheid en herkenbaarheid: belang</i>	

<i>van het object/complex</i>	
1. wegens de architectonische gaafheid en/of herkenbaarheid van ex- en/of interieur;	Het raadhuis verkeert (grotendeels) nog in gave staat. Het exterieur is nagenoeg gaaf. Het interieur van de representatieve vertrekken is ongewijzigd, in de kantoor- en facilitaire ruimten zijn slechts kleine, ondergeschikte wijzigingen aangebracht.
2. wegens de materiële, technische en/of constructieve gaafheid;	De rijke en beeldbepalende materialen die zowel in het exterieur als het interieur zijn toegepast zijn alle nog in gave staat aanwezig.
3. als nog goed herkenbare uitdrukking van de oorspronkelijke of een belangrijke historische functie;	Het raadhuis is nog steeds als zodanig in gebruik en de afzonderlijke ruimtes hebben hun oorspronkelijke functie behouden. Het raadhuis is nog steeds duidelijk herkenbaar als het voornaamste gebouw in het heropgebouwde IJmuiden.
4. wegens de waardevolle accumulatie van belangwekkende historische bouw- en/of gebruiksfasen;	
5. (van specifiek het complex) wegens de gaafheid en herkenbaarheid van het gehele ensemble van samenstellende onderdelen (hoofd- en bijgebouwen, hekwerken, tuinaanleg e.d.);	
6. in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de stedelijke, dorpse of landschappelijke omgeving.	
<i>V Zeldzaamheid</i>	
1. belang van het object/complex wegens absolute zeldzaamheid in architectuurhistorisch, bouwtechnisch, typologisch of functioneel opzicht;	
2. uitzonderlijk belang van het object/complex wegens relatieve zeldzaamheid in relatie tot één of meer van de onder I t/m III	

genoemde kwaliteiten.	
<b>Onderdelen zonder monumentale waarde:</b>	
- Exterieur	
- Interieur	
Receptiegeschiedenis, prijzen e.d.	
Overige	Uitbreiding uit 1993 maakt geen onderdeel uit van de bescherming.

<b>KENNIS: FEITENVERZAMELING</b>	
<b>Oorspronkelijke functie</b>	Raadhuis
<b>Typologie</b>	Raadhuis
<i>Huidige functie (met jaartal)</i>	Raadhuis (2012)
<b>Naam object</b>	Raadhuis IJmuiden
<i>Stijl/stroming</i>	Functionalisme
<i>Bouwtijd (ook de planfase)</i>	1949 (eerste ontwerp) 1956 (uitvoeringsontwerp) 1962-1965 (bouwtijd)  1993 uitbreiding met nieuwe vleugel door Greiner van Goor architecten (valt niet onder de bescherming).
<i>Architect(en)/ontwerper(s)</i>	Willem Marinus Dudok
<i>Uitvoerder (aannemer e.d.)</i>	
<i>Opdrachtgever</i>	Gemeente Velsen
<i>Exterieur</i>	Het raadhuis van IJmuiden bestaat uit vier vleugels die rond een langwerpige binnenplaats liggen. De hoofdvorm van de plattegrond is in essentie een rechthoek. Het raadhuis is opgetrokken in lichtgele geglazuurde baksteen van hetzelfde platte langwerpige formaat als ook in het raadhuis van Hilversum toegepast werd.  De westvleugel, die de raadzaal, burgerzaal en trouwzalen bevat, steekt uit de hoofdvorm aan de zijde van het Plein 1945 naar voren doordat de raadzaal op de verdieping uitkraagt en op twee met goudkleurige

	<p>mozaïeksteentjes bezette pijlers rust. Onder dit vooruitgeschoven volume was van oorsprong de entree tot het raadhuis. Een toegangsweg (oorspronkelijk voor auto's) loopt onder de uitgebouwde raadzaal door. De westvleugel is gedekt met een zadeldak. De kopse gevel aan de pleinzijde is voorzien van vijf hoge vensters die de volledige hoogte van de raadzaal beslaan. Aan de westzijde staat de vleugel op een zwarte marmeren plint. Ter hoogte van de burgerzaal is in de westvleugel een transparante gevel gemaakt doordat in vijf traveeën gekoppelde smalle hoge vensters over de volledige hoogte van de burgerzaal geplaatst zijn.</p> <p>De zuidvleugel bevat de kamers van de burgemeester en de wethouders. Deze vleugel is iets scheef geplaatst ten opzichte van de rechthoekige grondvorm om aan te sluiten op de De Noostraat. Om deze vleugel met de werkkamers van het bestuur een representatieve uitstraling te geven staat de vleugel op een bordes met trap dat de volledige breedte van de vleugel beslaat. Het grootste deel van de gevel is opgebouwd uit gekoppelde verdiepingshoge vensters die een omlijsting van wit marmer hebben. Deze vensterindeling strekt zich uit over alle vier de bouwlagen van de voorgevel. Het meest oostelijke deel van de voorgevel is blind met in het midden op de tweede bouwlaag een met wit marmer omlijste opening met 'aubadebalkon' ten behoeve van de achterliggende burgemeesterskamer.</p> <p>De oost- en de noordvleugel zijn lager dan de andere twee vleugels en bevatten de kantoorruimtes. De vleugels met twee bouwlagen staan op een zwart marmeren plint en zijn op elke bouwlaag voorzien van gekoppelde vensters met een witte marmeren omlijsting.</p> <p>De stadhuistoren als symbool van het wereldlijke bestuur, is een geliefd en veel voorkomend thema in de Wederopbouwarchitectuur en ontleend aan de middeleeuwse radhuizen van midden-Italië.</p>
<p><i>gebouw, constructietechniek</i></p>	<p>Het raadhuis is gefundeerd op palen. Het gebouw is uitgevoerd met een betonskelet.</p> <p>De constructie van de toren is eveneens uitgevoerd in gewapend beton.</p> <p>Het gebouw rust op een zwart marmeren plint. De gevels zijn opgetrokken in lichtgele geglazuurde baksteen. De vensters hebben een wit marmeren omlijsting. Op diverse plaatsen is het gebouw verbijzonderd door de toepassing van mozaïeksteentjes in diverse tinten blauw en in goud. Zo zijn de kolommen waar de raadzaal op rust bekleed met goudkleurige mozaïeksteentjes.</p>
<p><i>Interieur (indeling)</i></p>	<p>De entree van het raadhuis bevindt zich in de westvleugel aan de zijde van het Plein 1945. Vanuit de lage entree wordt via enkele treden de hoge burgerzaal</p>

	<p>bereikt die de volledige hoogte van de westvleugel beslaat. Aan de achterzijde van de burgerzaal leidt een statietrap naar een open galerij op de eerste verdieping. De twee trouwzalen grenzen aan deze galerij. Aan de voorzijde van de westvleugel is de raadsaal.</p> <p>In de overige vleugels zijn de kantoorvertrekken ondergebracht. De omlopende gangen van deze vleugels liggen aan de zijde van de binnenplaats en de kantoorruimten zijn aan de straatzijde gesitueerd. Op de eerste verdieping van de zuidvleugel bevinden zich de kamers van de wethouders en de burgemeester.</p> <p>In het midden van het raadhuis is de grote binnenplaats. De binnenplaats is aangelegd met een grit van bijna vierkante vakken. Aan de noordoostzijde is een langwerpige vijver met een fontein.</p> <p>De indeling van het interieur zo van toepassing, bijvoorbeeld zijgang en kamers-en-suite, of kantoorruimten voor en werkruimten achter.</p>
<i>interieur, techniek en materialen</i>	<p>In het interieur zijn rijke materialen toegepast. De wanden en de vloer van de burgerzaal zijn bekleed met wit Grieks marmer. De achterwand van de burgerzaal is bekleed met donkere houtpanelen met een goudkleurige voeg.</p> <p>De gang en de kamers van wethouders en burgemeester zijn rijker afgewerkt dan de overige verkeersruimtes en kantoorruimtes. De representatieve gang is voorzien van een teakgefinieerde lambrisering en de vrijstaande kolommen zijn bekleed met kleine, vierkante, parelmoerleurige mozaïeksteentjes. Ook in de werkkamers is een teakgefinieerde lambrisering aanwezig. Daarnaast zijn in deze ruimtes kastenwanden gemaakt.</p> <p>Losse elementen zoals lampen, tafels, stoelen zijn alle door Dudok ontworpen dan wel uitgezocht.</p>
<i>Kunstwerken/orgels/ gedenktekens/meubels die onderdeel zijn van het monument</i>	
<i>nr. 1</i>	
<i>Materiaal/techniek</i>	Oorspronkelijk meubilair.
<i>Locatie (in/aan het beschermde monument)</i>	Onder meer in burgerzaal, trouwzaal en raadsaal
<i>Kunstenaar</i>	Dudok
<i>Voorstelling</i>	
<i>Datering</i>	1956-1965
<i>Stijl/stroming</i>	
<i>Afmetingen</i>	
<i>nr. 2</i>	
<i>Materiaal/techniek</i>	Glazen verlichtingsarmaturen
<i>Locatie (in/aan het beschermde monument)</i>	Onder meer in burgerzaal, trouwzaal en raadsaal
<i>Kunstenaar</i>	Dudok
<i>Voorstelling</i>	

<i>Datering</i>	1956-1965
<i>Stijl/stroming</i>	
<i>Afmetingen</i>	
<b>Groen erfgoed:</b> <i>beplanting</i>	n.v.t.
<b>Stedenbouwkundige ligging</b>	Sluitstuk van het stedenbouwkundige wederopbouwplan dat Dudok samen met Maaskant en Van Tijen maakte voor het tijdens WOII zwaar verwoeste IJmuiden. Dudok situeerde het raadhuis aan Plein 1945, dat het 'gezelligheidsplein' moest worden.
<b>Archeologische relevantie</b> <i>ondergrond</i>	n.v.t.
<b>Geschiedenis</b>	Laatste grootse ontwerp van architect W.M. Dudok. Op 24 augustus 1965 geopend door prinses Margriet.
<i>Roerende objecten van belang voor het gebouw</i>	
<i>Relevante wijzigingen</i>	Uitbreiding uit 1993 met nieuwe vleugel, door Greiner Van Goor architecten; door een luchtbrug met de bestaande bouw verbonden. Valt niet onder de bescherming.
<i>Bezocht</i>	Hilde van Meeteren
<i>Overige</i>	

<b>KENNIS: BRONNEN</b>	
<i>Primaire bronnen, kaarten, literatuur, documentatie, websites</i>	Auteur, Titel, Plaats/jaar, pp De items <u>voorzien van een nummer</u> .Bijv. 1. Archief architect in ...
<i>Nr. 1</i>	P. Rings, Dudok in Velsen: het geheim van de Lange Nieuwstraat, Haarlem 2005.
<i>Nr. 2</i>	B. Lamberts, L. Prins, Cultuurhistorische verkenning Wederopbouw IJmuiden, Zeist 2002.
<i>Nr. 3</i>	H. van Bergeijk, Willem Marinus Dudok. Architect-stedebouwkundige 1884-1974, Naarden 1995.
<i>Interviews bewoners, gebruikers</i>	